

Zugzwang – a koszovói demokrácia permanens kudarca

MKI Nézőpont

A Magyar Külügyi Intézet rendszeres kiadványa.

Kiadó:

© Magyar Külügyi Intézet, 2025.

Szerző(k):

Viola Cintia

Lektorálta:

Baranyi Tamás Péter

Korábbi kiadványainkat megtekintheti az [Intézet weboldalán](#).

Viola Cintia, kutató, MKI

ZUGZWANG – A KOSZOVÓI DEMOKRÁCIA PERMANENS KUDARCA

Július 26-án 54. alkalommal bukott meg a parlamenti házelnök személyére és így az új kormány megválasztására tett kísérletsorozat Koszovóban. A politikai pathhelyzet a február 9-i parlamenti választások óta állandósult, ahol az Önrendelkezés (Vetëvendosje, LVV) újra elnyerte a mandátumok többségét, azonban közel sem elegendőt az önálló kormány megalakításához. Albin Kurti miniszterelnök pártja a szavazatok 42%-ával 48 mandátumot nyert a 120 fős Kuvendiben, ugyanakkor további 13 mandátumra lenne szüksége a kormányalakításhoz. A választási eredmény előrevetítette a koalíciós tárgyalások szükségszerűségét és azok nehézségét is, mivel a koszovói „nagypártok”, a 21%-ot elért Koszovói Demokrata Párt (Partia Demokratike e Kosovës, PDK) és a 18%-os Koszovói Demokratikus Liga (Lidhja Demokratike e Kosovës, LDK) is határozottan elutasította a Kurti-párttal való koalíció lehetőségét. A pártok kompromisszumkésztségének hiánya lehetetlenné teszi a politikai válság feloldását, bohózzá teszi a koszovói demokratikus intézményrendszer működését, és erodálja a koszovói társadalom közbizalmát is. Mindeközben a belső válságokkal küzdő Koszovónak a nemzetközi közösség bizalomvesztésével is meg kell birkóznia. Az Európai Unióval és az Egyesült Államokkal való kapcsolat normalizálása nem csak a politikai túlélés, de a gazdasági nehézségek leküzdésének is az egyik legfontosabb sarokköve: miközben a második Trump-kormányzat kezdetben kritikus hangot ütött meg a koszovói kormányzóerővel, a legutóbbi időben ezen a területen sikerült enyhülést elérni.

ÚTON A VÁLSÁGBA

Az Önrendelkezés párt magabiztosan várhatta a februári választásokat, ugyanis 2008 óta a második Kurti-kormány volt az első, aki kitöltötte a kormányra szabott négyéves mandátumot. Bár a parlamenti választásokon a kormányzó Önrendelkezés képes volt megőrizni az előnyét, a 2021-es eredményén több szempontból is [rontott](#). Egyfelől elveszített majd' 42 ezer szavazót, másfelől 10 képviselői helytől is búcsúznia kellett a pártnak. A kiábrándult LVV-szavazókat javarészt a PDK és az LDK szívtá fel. A két párt ezen túl is népszerűségnövekedést könyvelhetett el magának, hiszen együttesen 110 ezer szavazattal többet szereztek mint 2021-ben. A korábbi kormányfő, Ramush Haradinaj pártja, a Szövetség Koszovó Jövőjéért (Aleanca për Ardhmërinë e Kosovës, AAK) és választási koalíciós partnere, a Szociáldemokrata Kezdeményezés (Nisma Socialdemokrate, NISMA) 7%-kal 8 mandátumot szerzett. Ezzel a 100+20 mandátumból 100-on az LVV, a PDK, az LDK és az AAK-NISMA osztozik, míg a 20, nemzetiségeknek fenntartott mandátum a Szerb Lista (9) és egyéb kisebbségi pártok között oszlik meg. Bár arányaiban idén kétszázalékponttal visszaesett a választási részvétel, választásra jogosult lett több mint [125 ezer koszovói állampolgár](#), akik 2021 és 2025 között töltötték be a 18. életévüket. Így a statisztikák alapján a generációváltást hirdető LVV az elsőszavazók körében sem tarolt – bár a koszovói fiatalok a [felmérések](#) szerint meglehetősen apolitikusak, és még mindig az LVV az elsődleges preferenciájuk.

Mivel az LVV-nek nem sikerült az 500 ezer szavazatra vonatkozó kampánycél elérése, és a diaszpóraszavazatok révén sem jutottak számottevő mandátumhoz, Kurtiéka nem szerb kisebbségek, valamint Nenad Rašić, Kurti előző kormányának visszatéréseért és közösségeikért felelős miniszterének támogatására [apelláltak](#). A legoptimistább forgatókönyv szerint tehát még 3 mandátum híján volt a harmadik Kurti-kormány, ám a koszovói politikai fejlemények (átmenetileg) elérhető közelségbe hozták a hiányzó mandátumokat – mégpedig a NISMA képviselőinek képében.

Ugyan az ellenzék számszerűen képes lett volna – szintén a kisebbség bevonásával – koalíciós kormány létrehozására, a választások után egyértelművé vált, hogy a kampányban hirdetett egység közel sem szilárd és fenntartható. Rögtön a feltételes szavazatok összesítése után, a NISMA vezetője, Fatmir Limaj nyíltan [kifejezte](#) az együttműködési szándékát Kurtival, amely így a NISMA-AAK szövetséget, és ezzel a lehetséges egységfrontot is megtorpedózta. A NISMA-val való együttműködés lehetősége fontos előnyt jelentene Kurtinak, ugyanakkor a kormányalakításra vonatkozó LVV-stratégia még így is meglehetősen képlékeny, és erre utalnak az elmúlt hónapok kormányalakítási kísérleteinek kudarcai is.

A TÚSZUL EJTETT KUVENDI

Már a parlamenti választások március eleji végső eredményközlése után megindult az a szélmalomharc a Kuvendiben, amely immár 6 hónapja tartja fogva a koszovói nemzetgyűlést. Első körben az [új képviselők mandátumának ellenőrzése](#) jelentett komoly kihívást, mivel az ellenzék sérelmezte, hogy az LVV miniszterelnöke és miniszterei nem mondtak le posztjukról, miután az idei választásokon parlamenti mandátumot szereztek. A második Kurti-kormány mandátuma március 23-án járt le, a kormány erre vonatkozóan pedig március 27-én nyilatkozatot tett a Központi Választási Bizottság felé. A kormány azonban ügyvivő minőségben továbbra is pozícióban van, amely gyakorlat az ellenzék és a koszovói törvények értelmében is jogszerűtlen.

A képviselői mandátumok ellenőrzésén túl a pártrendszer töredezettsége és a pártok kompromisszumkésztségének hiánya miatt a parlament elnökét 54. alkalommal sem sikerült megválasztani július 26-án. És egyúttal ez volt a 45. alkalom, ahol a házelnök megválasztására (vagyis annak megkönnyítésére) szolgáló titkos szavazóbizottság megalakítására tett kísérlet is elbukott. Az LVV-nek a házelnök megválasztására való eljárásbeli módosítását, vagyis a nyílt szavazás helyett a titkos, szavazóbizottság útján való voksolást az ellenzéki pártok alkotmányellenesnek tartják, így az

üggyel kapcsolatban az alkotmánybíróság értelmezését kérték – ez azonban nem függesztette fel a gyakorlat alkalmazását egészen július végéig. Az LVV házelnök-jelöltje, Albulena Haxhiu igazságügyi miniszter rendre 50–57 közötti voksokat kapott a 48 óránként megtartott parlamentalakítási ülések során. A koszovói alkotmány értelmében a házelnök személyét az új kormány megalakítása előtt abszolút többséggel mindenképpen meg kell választani. A megválasztott képviselők beiktatásán kívül tehát április 15. óta az új nemzetgyűlés nem alakulhatott meg az új elnök és alelnökök megválasztásának hiánya miatt.

Haxhiu korábban azt [nyilatkozta](#), hogy a Kuvendi megalakulása után a harmadik Kurti-kormány megalakításához meglesz a megfelelő támogatás a parlamentben. Ebben az esetben viszont kérdéses, hogy amennyiben Kurti mögött megvan a többség támogatása, úgy a házelnök személyének ügyében miért nem sorakoztatja fel támogatóit. Haxhiu megválasztásának elmaradása (és a többség támogatása) mellett szólhat, hogy a kétszeres igazságügyi miniszter valóban megosztó személyiség az LVV-n kívül. Az [elmúlt években](#) az ellenzék gyakran bírálta az igazságszolgáltatási rendszer reformjának elmulasztása és az igazságszolgáltatási eljárásokba való beavatkozás (pl. [Dehari-ügy](#)) miatt, de az alkotmánybírósággal is rendre voltak [vitái](#) a miniszternek.

Ebben a keretrendszerben vizsgálva elképzelhető, hogy vannak olyan LVV-n kívüli parlamenti képviselők, akik adott esetben hajlandók lennének együttműködni Kurtiékkal, viszont Haxhiu házelnöki kinevezését nem támogatják. Haxhiuval szemben viszont egyik párt sem állíthat jelöltet, mivel egy 2014-es alkotmánybíróági döntés szerint a választáson győzelmet arató párt joga (bár nem kizárólagos joga) a jelöltállítás. Így az alakulóülésen való vita parttalan: április közepe óta 48 óránként ugyanaz a forgatókönyv ismétlődik, amely során Haxhiu, és vele együtt az új kormány felállításának a lehetősége is minden alkalommal elbukik. Bár a koszovói alkotmányban nincs a Kuvendi megalakulására vonatkozó határidő megjelölve, ezzel a joghézaggal viszont a pártok (és azok mindegyike) folytatólagosan visszaélnék, ezzel jogi és alkotmányos vákuumba manőverezve a fiatal államot.

ZÉRÓ ÖSSZEGŰ JÁTSZMA

A koszovói belpolitikai krízisben valamennyi párt olyan pozícióba lavírozta magát, ahol a lépésenkénti állandó nyomása alatt vannak, azonban a lehetséges forgatókönyvek mindegyike negatív következményekkel járna számukra. A sakkbán zugzwangként ismert kifejezés ilyen értelemben jól leképezi a koszovói kormányalakítás kilátástalanságát, ahol az egyetlen racionális megoldást az jelentené, ha valaki(k) – az AB felhatalmazásával a köztársasági elnök – felborítaná a koszovói politikai élet sakkjátszmáját és új játékot kezdeményezne, vagyis rendkívüli választásokat írnának ki. Azonban a lakossági pártpreferenciák miatt még így is elképzelhető lehet, hogy a voksolás kimenetele a februári rendes törvényhozási választáshoz hasonló eredményekkel szintén patthelyzetet okozna. Egy ilyen forgatókönyv esetén az amerikai és az európai nyomásgyakorlás a pártok kompromisszumkeresésére kulcsfontosságú lehet.

Kurtiék is felismerték az LVV zugzwang helyzetét, így a kormánypárt ragaszkodása Haxhiuhoz politikai manőverezésnek tűnik, mivel racionális okaik aligha lehetnek arra, hogy 54. alkalommal sem tudtak az LVV-ből más jelöltet kiállítani a házelnöki pozícióra. Az LVV a kiválasztási stratégiáját részesítendő előnyben, vagyis a koszovói jogszabályok hiányosságait kihasználva az októberi helyhatósági választásokig elhúznák a kormányalakítást. Az őszi választások jó lehetőséget biztosítanak arra, hogy a pártok felmérjék az erőviszonyokat, és adott esetben egy új választás kiírására tegyenek javaslatot. Vjosa Osmani koszovói elnök Kurti elképzelésének megfelelően kezelte a helyzetet eddig, vagyis nem oszlatta fel a parlamentet és nem írt ki új választásokat – jól lehet, egy rövid időn belül megismételt választás valószínűleg nem módosítaná jelentősen a pártok közötti erőviszonyokat. A rendkívüli választás kiírása abból a szempontból is nehézkes, hogy a koszovói jogszabályok egyértelműen rögzítik, hogy új választás csak abban az esetben írható ki, amennyiben a kormányalakítás valamennyi lehetőségét kimerítették – mivel a parlament házelnök és alelnökök nélkül jelenleg működésképtelen, a kormányalakítás lehetséges forgatókönyvei mindeddig a fiókban maradtak.

A politikai patthelyzet pártok általi feloldását legfőképpen az nehezíti meg, hogy az ellenzék Kurti eltávolítását követeli a hatalomból, ezzel szemben a pártok nem képesek egy nagykoalíciós kormány megalakítására. A NISMA-n kívül valamennyi ellenzéki (nem kisebbségi) párt vörösvonalnak tekinti a Kurtival való együttműködést, pedig Kurti két hónap után belátta a lehetőségeinek korlátait és [koalíciós javaslatot](#) tett az LDK-nak, egy LVV dominálta kormány felállítására. Az LDK vezetője, Lumir Abdixhiku a miniszterelnök koalíciós ajánlatával szemben egy korlátozott jogkörrel bíró átmeneti kabinet felállítására vonatkozó [ellenajánlatot](#) tett a pártoknak, amely a jövőre esedékes elnökválasztásig irányítaná az országot. Az LDK június 12-én egy [sajtótájékoztató](#) keretén belül jelentette be a nemzeti ideiglenes kormány megalakítására és a koszovói demokrácia helyreállítására vonatkozó 15 pontját. Abdixhiku szerint az átmeneti kormányt egy politikailag semleges, egységesítő személynek kell vezetnie és a pártvezetők automatikusan kizárásra kerülnének a végrehajtó hatalom irányításából. Az LDK javaslatát nem csak az LVV utasította el, de a PDK és az AAK köreiből sem üdvözölték, akik egy ellenzéki kormánykoalíció létrehozását szorgalmazzák – ennek azonban a matematikai lehetősége meglehetősen csekély, illetve a pártok közötti ideológiai és véleménybeli különbségek is megnehezítik ennek az esélyét.

Az ellenzék töredezettségét jól mutatja, hogy míg Haradinaj és Limaj tárgyalási alapnak tekintik Abdixhiku javaslatát, addig a PDK gyávasággal és döntésképtelenséggel [vádolja](#) az LDK-t. A szélesbázisú átmeneti kormány felállítása az elemzők körében is megosztó, mivel nem egyértelmű, hogy az ideiglenes kormány stabilizálná-e a koszovói belpolitikai krízist vagy a pártok közötti törésvonalak tovább mélyítenék a válságot. A Koszovóban nem túl népszerű LDK-javaslat a nemzetközi közösség körében mérsékelt módon ugyan, de pozitív fogadtatásra talált, ugyanis az EU és az USA által elvárt (átmeneti) stabilitás kulcsa lehetne az összpárti egységkormány. Ugyanakkor látni kell, hogy az ideiglenes kormány akkor lehet sikeres, és a nemzetközi partnerek szemében hiteles, ha az intézményi, alkotmányos és politikai válságot képes felszámolni Koszovóban.

A pártok miatti nézeteltérések miatt aligha valószínű ez a forgatókönyv, ugyanakkor nem lenne precedens nélküli: 2014-ben nemzetközi nyomásra 6 hónap után a PDK és az LDK végső kompromisszumaként alakult kormány Koszovóban.

A lehetséges forgatókönyvek kimenetelét nagymértékben befolyásolja a koszovói alkotmánybíróság (AB), ugyanis az AB június 26-án [30 napos határidőt szabott](#) a parlament és a kormány megalakítására. Mivel a határidő július 26-án lejárt és az 54. kísérlet is kudarcos maradt, az AB átmenetileg felfüggesztette a kétnaponként megtartott alakulóüléseket. A korábbi döntés nem tisztázta a határidő elmulasztásának következményeit, az AB bejelentése szerint augusztus 8-ig döntenek a politikai patthelyzet kérdésében.

Az AB [elsőkörben azt vizsgálja](#), hogy az LVV által átütni kívánt titkos szavazás a házelnök személyéről összhangban van-e az alkotmányval. Amennyiben a titkos szavazás eljárásrendje alkotmányellenes volt, úgy az AB értelmezheti úgy a koszovói jogszabályokat, hogy a 30 napos határidő nem járt le. Ezzel újraindulna a visszaszámlálás az eredeti feltételek, vagyis a nyilvános szavazás mellett – ám ez valószínűleg a patthelyzet elhúzódását vonná maga után. Ugyanis a titkos szavazás bevezetése előtt az LVV jelöltje több ízben, pontosan kilenc alkalommal bukott el a nyilvános szavazások során.

Az AB a 2014-es ítéletével összhangban dönthet úgy is, hogy a választáson első párt nem kizárólagos joga a jelöltállítás, vagyis más politikai pártok is jogosultak lehetnek a jelöltállításra. Viszont erősen kérdéses, hogy az ellenzéki pártok képesek lennének a szükséges 61 képviselő támogatását megszerezni a jelöltjüknek – valószínűleg nem. Másrészt pedig az alkotmány e téren való újraértelmezése [veszélyes precedenst teremtene](#), és mindenfajta kompromisszumkeresést aláásna a koszovói parlamenti kultúrában.

A legvalószínűbb forgatókönyv szerint az AB elismeri a köztársasági elnök jogát a rendkívüli választások kiírására a politikai patthelyzetben. A 6 hó-

napja fennálló intézményi és alkotmányos válság keretezésében ez abszolút racionális és a korábbiaktól eltérően, kristálytiszta állásfoglalás lenne az AB részéről. Amennyiben Osmani elnök rendkívüli választások kiírásáról döntene, úgy a koszovói választási törvény 4. cikkelyének 4.5 pontjának figyelembevételével akár az október 12-én esedékes helyhatósági választásokkal való egyidejű megtartását is kihirdethetné. Ugyanis a köztársasági elnök feloszlathatja a parlamentet, amelyet követően legfeljebb 45 napon belül új választást kell tartani – ez azonban azt is jelenti, hogy a Kuvendi feloszlata augusztus végén történne meg, hogy igazodjanak a jogszabályi kötelezettségekhez.

BELPOLITIKAI KRÍZIS – NEMZETKÖZI KRITIKÁK

Az LDK egységkormány felállítására vonatkozó felhívását és az LVV-vel való koalíció elutasítását egyesek a párt felelősségelhárításának titulálják, amellyel Abdixhikuék tovább mélyítik a politikai bizonytalanságot. Az Egyesült Államok és az EU részéről határozott elvárásként jelenik meg a mielőbbi kormányalakítás Koszovóban, ennek Washington erőteljesen, míg Brüsszel enyhébben ad/adott hangot az elmúlt időben. A nemzetközi közösség prioritása az intézményi és politikai válság stabilizálása Koszovóban, a stabilizátorként fellépő párt személyére vonatkozóan azonban nem fogalmaztak meg elvárásokat. Ebben az értelemben a nemzetközi partnerek számára elméletileg az LDK-kezdeményezés, az ellenzéki koalíció és az LVV-kormány is működőképes alternatíva, amennyiben szállítani tudja az eredményeket.

GYENGE GAZDASÁG, HIÁNYZÓ TÁMOGATÁSOK

Az eredmények tekintetében pedig nem csekély az elvárás. A koszovói társadalom szempontjából komoly kihívást jelent a gazdasági helyzet, amelyet tovább mélyített, hogy a Kurti-kormány szerbellenes attitűdje és a kompromisszumkészségének hiánya miatt a Belgrád–Pristina dialógus 2023 márciusában összeomlott. A Kurti-kormány együttműködésének

hiánya miatt az EU és az Egyesült Államok is büntető intézkedések alá helyezte Koszovót 2023 nyarán. A szankciók gazdasági következményeként a Koszovót illető IPA-finanszírozást befagyasztották, illetve a nyugat-balkáni beruházási kereten (WBIF) keresztül benyújtott javaslatokat nem terjesztették elő az igazgatótanács ülésein.

A koszovói GAP Institute [jelentése](#) szerint körülbelül 613,4 millió euró értékű projektet függesztettek fel vagy halasztottak el határozatlan időre, míg 7,1 millió euró véglegesen elveszett az egyes projektekhez kapcsolódó eljárások megindítására vonatkozó határidők elmulasztása miatt. A GAP elemzése rámutat arra, hogy a felfüggesztések és késedelmek miatt Koszovó elszalasztotta a gazdasági növekedés lehetőségét, csökkent a polgári jólét és gyengültek az európai integrációs kilátások is. A Világbank tavaszi [jelentése](#) szerint Koszovó az az európai ország, ahol a szegénységi ráta a leglassabban csökken. A jóléti szakadék, azaz a jövedelmek közötti távolság, a Nyugat-Balkánon a legmagasabb. A nehéz gazdasági helyzetben a második Kurti-kormány az előzetes kampányígéreteit nem tudta reformokra váltani (bár néhány sikert, mint a minimálbér-emelés, elkönnyelhet), amelyért a társadalom és az ellenzék is élesen bírálta. A reformok elmaradása mellett a generáció- és elitváltást ígérő LVV-re is rávetült a [korrupció](#) árnyéka: az állami tartalékokkal való visszaéléssel vádolja az ügyészség és az ellenzék Kurtiékat. Az LVV és a korrupció összefonódása szintén olyan tényező, amely az Önrendelkezés szavazóbázisának lemorzsolódását és a társadalom politikai kiábrándultságát fokozza.

A destruktív koszovói politikai folyamatok ellenére az Európai Bizottság májusban [bejelentette](#), hogy megkezdí az „ideiglenes és visszafordítható intézkedések” fokozatos feloldását, bár részletesen, az ütemtervre és a konkrét szankciókra vonatkozóan nem adott tájékoztatást az EB. Ebben az értelemben bizonyos támogatásokhoz előbb-utóbb hozzájuthat Koszovó, ugyanakkor a parlament megalakulása nélkül több projektről és hitelről való döntés még hosszú időre váróterembe kényszerül. Az EB részéről ez egy ösztönző lehet a koszovói politikai elit felé, hogy mielőbb alakítsanak

tartós kormányt, amely a pénzügyi forrásokról és az európai integrációról szóló kétoldalú találkozókön legitim képviselője lehet Koszovónak.

KURTI-FÉLE HULLÁMVASÚT – IZOLÁCIÓ ÉS ENYHÜLÉS

Az EU 2023 nyarán bevezetett intézkedéseinek politikai pilléréként Pristinát diplomáciai szempontból is izolálták: az EU felfüggesztette a 2016-ban indított stabilizációs és társulási megállapodás alapján létrehozott szervek működését, illetve elmaradtak a kétoldalú látogatások is. Ezeken túl Koszovó képviselői nem kaptak meghívást magas szintű eseményekre sem. Az ellenzék főként emiatt a nemzetközi elszigeteltség miatt támadja Kurtit, és amiatt a reakciós politika miatt, amelyet a koszovói szerbekkel szemben alkalmaz. A második Kurti-kormány idején rég nem látott mélypontra jutottak a szerb-koszovói kapcsolatok, és az etnikai feszültségek veszélyes eskalációját tapasztaljuk Észak-Koszovóban.

Ami Koszovó uniós kapcsolatait illeti, a mielőbbi kormányalakítás után a kapcsolatok normalizációja várható. Különösen akkor, ha az Önrendelkezés együttműködésre kényszerül azokkal a koszovói pártokkal, amelyek pragmatikusabb, enyhébb álláspontot képviselnek a szerbek viszonylatában. Egy LVV-LDK/PDK/AAK formáció azt jelentené, hogy az Önrendelkezés szerbpolitikája és külpolitikája is (legalább) kétpárti konszenzuson alapulna, amely a Kurti-féle nacionalista, szerbellenes retorikát és attitűdöt mérsékelné, ezzel utat nyitva a Belgrád-Pristina dialógus újraindításához, illetve a szerb önkormányzatok szövetségének felállítása is visszakerülne az agendára. Az EU erőfeszítéseit a kétoldalú kapcsolatok rendezésére jól példázzák a feloldásra kerülő szankciók. A Quint-országok nagykövetei már májusban [megfogalmazták](#) Kurtinak, hogy a stabil kormány megalakítása a legfontosabb lépés ahhoz, hogy az EU felszabadítsa a Koszovónak szánt pénzügyi forrásokat és előrelépés történjen az euroatlanti integráció terén is.

Koszovó atlanti kapcsolatai viszont számottevő kihívást tartogatnak Pristina számára, ugyanis a Trump–Kurti együttműködésnek megle-

hetősen negatív az emlékezete. Az első Kurti-kormány tulajdonképpen az első Trump-adminisztráció nyomásgyakorlása miatt bomlott fel mindössze 50 nap után. A kormányon lévő LDK a koalíciós partnerek közötti koronavírusjárvány kezelésében való belső nézeteltérések miatt bizalmatlansági indítványt kezdeményezett az LVV-vel szemben, ahol aztán a kormány elbukott. Kurti bukása, és Avdullah Hoti kinevezése már zöldutat jelentett ahhoz, hogy az addig vonakodó Pristina aláírja a Trump által vágyott washingtoni normalizációs megállapodást Szerbia és Koszovó között. Az események fényében érthető, hogy ha a Trump-Kurti kapcsolatok új felvonása meglehetősen terhes. Ezen az a tény sem segít, hogy ahogyan az első Trump-adminisztráció idején, úgy most is Richard Grenell felel a Fehér Ház balkáni ügyeiért, és így a Belgrád-Pristina dialógusért is. A különleges küldetések elnöki megbízottjának viszont szoros politikai és személyes kapcsolatai vannak Szerbiában, így a rokonszenv Belgráddal szemben Grenell, illetve Trump részéről is elég erős – akinek gazdasági érdekeltségei vannak Szerbiában.

Az amerikai adminisztrációváltás így Aleksandar Vučić elnök számára kedvező fordulatot hozott, míg Albin Kurti számára további kihívást jelent azok kezelése. Kurti is érzi, hogy a nemzetközi elszigeteltség, és különösen az Egyesült Államok szerbekkel rokonszenvező álláspontja aláássa a koszovói érdekérvényesítés lehetőségeit, és egyúttal gazdasági és politikai krízisben tartja a fiatal balkáni államot. Éppen ezért nem véletlen, hogy Kurti, az USA „rendíthetetlen szövetségeseiként” azonnal elfogadta az amerikai elnök felhívását arra vonatkozóan, hogy Koszovó segítsen az amerikai illegális bevándorlás visszaszorításában. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy Koszovó évente legfeljebb 50, harmadik országbeli migránst fogad be Washington kérésére. Kurti ettől azt remélhette, hogy az ilyen és ehhez hasonló gesztusok hozzásegítik egy pozitív reputációhoz a Fehér Házban. Kurti erőfeszítései meghozták a gyümölcsét, hiszen az amerikai–koszovói kapcsolatok az elmúlt időszakban enyhülést mutatnak. Trump elnök még az EU-hoz képest is kedvezőbb, a Nagy-Britanniára kiszabott 10%-os vámtarifát határozta meg Pristina számára is. Kurti felismerve

ennek jelentőségét azonnal **eltörölte** az amerikai importtermékekre vonatkozó vámokat. Emellett az USA a USAID megszüntetését követő koszovói aggodalmak után **bejelentette**, a Millenium Challenge Corporation koszovói kompakt programjának folytatását, amelyet a Kurti-kormány sikerként könyvelhetett el. A kapcsolatok enyhüléséhez Kurti konstruktivitása (legalább politikai kommunikáció szintjén) és Trump-barát üzenetei mellett az amerikai elnök hajlandósága is kellett, aki illeszkedve az amerikai tradícióhoz, Koszovót (és Albániát) az Egyesült Államok legatlantistább szövetségesének látja és ezt honorálni igyekszik. Viszont fontos hozzátenni, hogy ezt nem saját rovására teszi, vagyis az amerikai gazdasági és politikai érdekek mentén az amerikai külpolitika nem kizárólagosan Koszovónak kedvez, ahogyan azt korábbi adminisztrációknál láthattuk.

Bár a Trump-adminisztrációnak nem prioritása a Balkán, a koszovói elit hagyományos pártjain, de különösen az LDK-n keresztül hatással tud lenni a koszovói politikai folyamatok stabilizálására. Mivel a fiatal koszovói állam politikai, gazdasági állapota nagymértékben kitett a nemzetközi közösség hozzáállásának, az amerikai/uniós nyomásgyakorlás racionális forгатókönyv. Ahogyan 2014-ben vagy 2020-ban, úgy 2025-ben is megvan az amerikai adminisztráció képessége arra vonatkozóan, hogy kikényszerítse egy új kormány megalakulását Koszovóban. Egy lehetséges előrehozott választáson kérdéses, hogy a pártok erőviszonyai nagymértékben átalakulnának-e – noha a koszovói társadalom abban bízik, hogy egy újabb választás véget vethet a politikai patthelyzetnek. Egy februárhoz hasonló eredmény erőteljesebb nemzetközi, különösen amerikai nyomásgyakorlást kívánna, hogy újra a jogszabályoknak mindenben megfelelő legitim koszovói kormány legyen a végrehajtói ág erős keze a balkáni kisállamban.